

Plan for minoritetsspråklige barn og unge

Agdenes kommune
— saga og framtid —

Vedtatt i Hovedutvalg for oppvekst og levekår 1.mars 2016

Innhold

Del 1: Barn i førskolealder	3
Bakgrunn	4
Barnehagens samfunnsmandat	4
Definisjon flerspråklige/minoritetsspråklige	4
Skape gode relasjoner.....	5
Før barnet begynner i barnehagen	5
Første møte med barn og foresatte	5
Den første tiden i barnehagen.....	6
Foreldresamarbeid.....	6
Språkstimulering	7
Refleksjon i personalgruppa	7
Dokumentasjon.....	8
Vedlegg 1: Innkalling til foreldresamtale.....	9
Vedlegg 2: Informasjonsskjema om barnet.....	12
Vedlegg 3: Bruk av telefontolk	14
Del 2: Barn i skolepliktig alder	15
Bakgrunn	16
Opplæringsloven § 2-8	16
Den første tiden i skolen.....	18
Utøvelse av skolefaglig skjønn til elevens beste	18
Vurderinger til elevens beste	19
Hva enkeltvedtaket må inneholde?.....	20
Vedlegg 1: Innkalling til foreldresamtale.....	21
Vedlegg 2: Informasjonsskjema om barnet.....	24
Vedlegg 3: Bruk av telefontolk	26
Vedlegg 4: Nyttige lenker/Kartleggingsverktøy.....	27

Del 1: Barn i førskolealder

Bakgrunn

Styringsdokument (rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver)

Barnehagens samfunnsmandat

«Barnehagen skal støtte og ta hensyn til det enkelte barn, samtidig som hensynet til fellesskapet skal ivaretas. Barnehagen skal ha de fysiske, sosiale og kulturelle kvaliteter som til enhver tid er i samsvar med eksisterende kunnskap og innsikt om barndom og barns behov. Barnehagen skal ha en helsefremmende og en forebyggende funksjon, og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnehagen har en samfunnsoppgave i tidlig forebygging av diskriminering og mobbing.» (s.8 Rammeplan for barnehagen).

«Det kulturelle mangfoldet skal gjenspeiles i barnehagen. Sosiale, etniske, kulturelle, religiøse, språklige og økonomiske forskjeller i befolkningen medfører at barn kommer til barnehagen med ulike erfaringer. Barnehagen skal støtte barn ut fra deres egne kulturelle og individuelle forutsetninger.»

(s.8 Rammeplan for barnehagen).

Definisjon flerspråklige/minoritetsspråklige

- Minoritetsspråklige barn der begge foresatte har et annet morsmål enn nordisk og engelsktalende språk
- Tospråklige barn der en av foresatte har et annet morsmål enn norsk
- Adoptivbarn med utviklet morsmål

Flerspråklig plan skal være til hjelp og gi grunnlag i arbeidet med de flerspråklige barna i virksomheten.

Planen er ment som en veileder og støtte i arbeidet med flerspråklige barn og foresatte.

Barnehagene skal jobbe med å fremme et språkmiljø som gir språklig mangfold i barnehagene. Personalet skal bidra til å utvikle barnehagene til en god arena for språkutvikling for alle barn, uansett hvilket morsmål barnet har.

Barnehagenes oppgave, er blant annet å være positiv til alt språklig mangfold, og arbeide for at barn skal utvikle et positivt forhold til sitt eget språk.

Skape gode relasjoner

«Barnehagen har en viktig oppgave som møtested for barn og småbarnsforeldre, og som kulturformidler. I møte med foreldre med minoritetsspråklig bakgrunn har barnehagen et spesielt ansvar for at foreldrene har mulighet til å forstå og gjøre seg forstått i barnehagen. Å møte foreldre fra ulike kulturer, både innen det norske samfunnet og fra andre land, krever respekt, lydhørhet og innsikt».

(s. 20 Rammeplan for barnehagen).

Før barnet begynner i barnehagen

Prosedyrer i forkant av første samtale.

- Kan mor eller far norsk, eventuelt engelsk.
- Er det mulig å kommunisere uten hjelp av tolk? Bestill evt. tolk.
- Send ut møteinnkalling til foresatte i god tid før møtet (vedlegg 1).
- Klargjør skjema «informasjon om barnet» (vedlegg 2).

Første møte med barn og foresatte

Vi bruker tolk/tefontolk til samtale med foresatte, der vi ikke kan benytte oss av norsk eller engelsk.

Følgende må kartlegges i det først møtet:

- Hva er bakgrunnen til familien
- Hvor og hvordan har de bodd?. Hvor mange er de i familien?. Har de måttet reise fra noen?
- Har familien opplevd noe traumatisk/spesielle hendelser.
- Hvor godt snakker barnet sitt eget morsmål
- Hvilken religion/livssyn praktiserer familien, er det spesielle hensyn vi må ta (høytid, mat, klær).
- Hvilken utdanning har foresatte.
- Hvilke ønsker har foresatte i forhold til hvor mye vi skal trekke fram barnets flerkulturelle bakgrunn.
- Kjenner familien til hva en norsk barnehage er.
- Gi informasjon om hva en barnehage er, vis barn og foreldre rundt.
- Informer om vår taushetsplikt.
- Oppfordre familien til å bruke morsmålet hjemme.
- Råd/veiledning om kjøp av klær og skotøy (størrelse, funksjonalitet, utstyr etter årstid).
(vedlegg 3).
- Gi ut infoskriv om barnehagen, årsplan, vedtekter og samtykkeskjema (biltransport, bruk av bilder mm.).

Følg opp med samtale når barnet har gått to måneder i barnehagen (eventuelt tidligere ved behov).

Den første tiden i barnehagen

Det er viktig at personalet kommuniserer selv om det ikke er etablert et felles språk.

Personalet har ansvar for å opprette en åpen dialog med barnet og familien.

- Gi enkle og klare beskjeder, ikke bruk for mange ord, vær konkret, bruk gjerne bilder, konkrete og tegninger.
- Følg opp med uformelle samtaler i bringe- og hente situasjon. Bruk bilder og konkrete for å sikre at foresatte har forstått det vi ønsker å formidle.
- Barnet trenger faste rutiner. Barnet får en kontaktperson i barnehagen.
- Bruk barnegruppa som veiviser i oppstarten ved rutinesituasjoner.
- Lær deg noen ord på barnets morsmål (god dag, spise, gå på do mm.). Dette skaper kontakt. Bruk familien som språk kilde.
- Lag ordbok sammen med barnet. Lim inn bilder av rutinesituasjoner, og benevn både med morsmålet og norsk.
- Bruk bildekommunikasjon, bildebrev, bildebeskjeder, ukeplan/dagsrytme, fotoplansjer og fotofortellinger.
- Heng opp kart, flagg, bilder fra barnets hjemland i garderoben.

Foreldresamarbeid

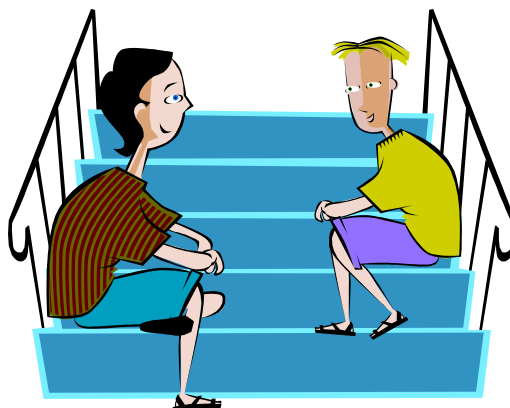
Det er personalets ansvar å få de flerspråklige til å føle seg velkommen. Ta kontakt, ikke la de bli sittende alene på tilstelninger i barnehagen. Vis at du er interessert, selv om vi ikke snakker samme språk.

Møt foreldrene når de kommer, vær oppsøkende! Snakk med foresatte, viktige beskjeder må gis direkte og kan gjerne understrekes med skriftlige dokumenter.

Ta bilder av hverdagslivet i barnehagen, det konkretiserer hva vi driver med.

By på deg selv, vær raus med å komme med råd og tips til hverdagslige ting, som for eksempel hvordan vi feirer bursdag, fornuftige klær om vinteren med mer.

Vær nysgjerrig på deres kultur. Inviter foresatte til å fortelle fra sin egen kultur og lage mat i barnehagen.

Språkstimulering

Det er ikke uvanlig at flerspråklige barn har en taus periode når det skal lære et nytt språk. Barna lytter seg gjerne inn i det nye språket. Snakk med barnet, selv om det har en taus periode. Navngi alt som skjer! Ved gjentakelse lærer barnet å forstå det nye språket.

Språk læres best i naturlige sammenhenger og i samspill med andre mennesker. Samtaler er den mest grunnleggende læringsaktiviteten for barn i alderen 2-6 år. Det er viktig at barn møter ansatte som bruker et rikt og variert språk og at de inviterer barna inn i samtalen. Ikke fokuser på uttalefeil, prøv og forstå barnet, slik at det får lyst til å snakke mer.

Når barnet er sikker i morsmålet, er det lettere å lære et nytt språk. Det er derfor viktig å la barnet bruke sitt morsmål. Tospråklige barn har ofte en bedre evne til å ha flere perspektiv i tankene samtidig. Det er en berikelse for barnet å beherske flere språk. Verdssett derfor at barnet har to språk.

Det er naturlig at barn med to eller flere språk trenger lengre tid på å bli sikker i et nytt språk. Det er sjelden at alt er på plass før skolestart. Det tar 5- 7 år å lære et språk fullstendig, slik at språket blir et redskap for tenking og læring.

Refleksjon i personalgruppa

Hvordan kan barn og foreldre kjenne seg igjen i barnehagens hverdag og innhold?

Reflekter over forholdet mellom minoritets- og majoritetsbefolkningen.

Refleksjon rundt maktforholdet og definisjonsmakt.

- Hvem «eier sannheten» i barnehagen?
- Hvem definerer hva som er riktig eller galt?
- Hva er en «sunn matpakke»?
- Når på dagen er det sent å komme i barnehagen?
- Hva vil det si å vise god omsorg for barn?

Ofte kan foreldre med minoritetsbakgrunn oppleve avmakt og underlegenhet i møte med majoritetsbefolkningen og det norske samfunnet. Hvordan kan personalet tilrettelegge for gjensidighet og likeverd i møte med foreldre med minoritetsbakgrunn?

Diskuter alternative rammer for foreldremøtene; for eksempel med arbeid i grupper og der det er mulig kan foreldre med samme morsmål få bruke dette i diskusjonen mens den som er mest språkmektig refererer i plenum, andre alternativer?

Dokumentasjon

Barnehagen skal vurdere om barnet skal ha dokumentasjon som følger barnets språkutvikling fra det begynner i barnehagen.

Forslag til annen dokumentasjon:

- språklige observasjoner
- vurdering av ferdighetsnivå

Vedlegg 1: Innkalling til foreldresamtale

Til foreldre/foresatte: _____

Velkommen til foreldresamtale i _____

Dato: _____ Tid: _____ Med: _____

**Dette er en samtale om ditt barn, og det er viktig at dere møter.
Vi ønsker at dere forbereder dere til samtalen ved å tenke igjennom og notere til punktene nedenfor.**

Vi opplyser om at personalet i barnehagen har taushetsplikt.

Basisopplysninger om barnet

Etternavn:..... Fødselsdato:.....

Fornavn:..... Fødeland:.....

Morsmål:.....

Adresse:..... Statsborgerskap:.....

Postnr..... Poststed:.....

Familie

Mor:..... Morsmål:.....

Skolegang/yrke fra hjemlandet:.....

Skole-/arbeidssted i Norge:.....

Telefon:.....

Far:..... Morsmål:.....

Skolegang/yrke fra hjemlandet:.....

Skole-/arbeidssted i Norge:.....

Telefon:.....

Søsken:

.....født:.....

.....født:.....

.....født:.....

.....født:.....

Språk

(foreldrenes vurdering av barnets språk)

1.språk (morsmål).....

FLYTENDE	GODT	LITT	INGENTING
Kommentar:			

2. språk.....

FLYTENDE	GODT	LITT	INGENTING
Kommentar:			

Hvilket (hvilke) språk kommuniserer familien på hjemme?

.....

Har barnet gått i barnehage tidligere? Eventuelt hvor og hvor lenge.

.....

.....
Underskrift foresatte:.....
Underskrift barnehagen:

Huskeliste til foreldresamtale

Alle nødvendige dokument må være klargjort til foreldresamtalen

- Informasjonsskjema om barnet (vedlegg 2).
- Årsplan
- Vedtekter
- Info om barnets avdeling
- Klær og utstyr
- Praktisk info om barnehagen

Metodetips/aktiviteter som vi bruker i arbeidet med å styrke barnas språkforståelse

TEMA:

- Meg selv
- Familien
- Mat
- Barnehagen
- Venner
- Høytider/feiringer
- Dyr
- Skolen
- Årstider
- Helse

➤ I tillegg bruker vi «Snakkepakken» (et språkverktøy for barnehage og småskole)

Vedlegg 2: Informasjonsskjema om barnet

(fylles ut under samtalen)

Barnets navn: _____

Født: _____

Husk å informer om vår taushetsplikt

Har barnet nær slekt i hjemlandet:.....

Når kom familien til Norge:.....

Boforhold i hjemlandet:.....

Kultur/religion

Er det noe i familiens kultur/religion som dere vil at barnehagen skal vite om?

(mat, klær, høytider etc.)

.....
.....
.....

Har dere spesielle ønsker for hva barnehagen bør trekke fram fra barnets kultur?

.....
.....

Helse

Har barnet noen helseproblemer som barnehagen bør vite om? (syn, hørsel, allergier etc.).

.....
.....

Er det andre opplysninger barnehagen bør kjenne til?
(i forhold til talevansker, migrasjonshistorie/flykning bakgrunn eller annet).

.....
.....

Interesser

Hva liker barnet og holde på med:.....

.....

Er det noe spesielt barnet ikke liker eller er redd for?.....

.....

Kjenner familien andre her i området:.....

.....

Til stede på samtalen:.....

.....

Dato/Sted

.....

Underskrift (Ped.leder)

Vedlegg 3: Bruk av telefontolk

Bestill tolk ved å ringe tolketjenesten

- **NORICOM**
- TELEFON: 81535500/73573941
- Eller via nettsiden: Noricom.no

- Avtal språk, dato og tidspunkt for samtalen (får bekreftelse pr. tlf. eller e-post).

Informere foresatte om at dere skal ha samtale med tolk når du sender ut innkalling til samtale.

Forbered deg godt. Tenk gjennom hva som er viktigst
Sett av god tid. Ofte tar en tolkesamtale 1/3 lengre tid

Gjennomføring av samtalen:

- Ring tolken, fortell hvem du er og bekreft tolking
- Gi beskjed til tolken når du setter på høyttaleren
- Fortell tolken hvem dere er, og be tolken om å presentere seg

Start samtalen:

- Fortell at både barnehagen og tolken har taushetsplikt
- Husk å veksle ofte. Ikke snakk for lenge om gangen
- Snakk så naturlig som mulig
- Ha øyenkontakt med foreldrene når du snakker. Ikke se på telefonen
- Bruk *du* som tiltaleform. Rett spørsmålet til den du vil ha svar fra
- Omtal tolken som "tolken"
- Snakk klart og tydelig. Prøv å unngå faguttrykk
- Spør foreldrene om de har spørsmål
- Minn foreldrene på at de kan be om samtale når de ønsker det, også utenom vanlige samtaler

- Avslutt
- Takk for tolking

Del 2: Barn i skolepliktig alder

Bakgrunn

Barn og unge i alderen 6 -16 år omfattes av opplæringsloven. I Norge er det rett og plikt til grunnskoleopplæring for denne aldersgruppen. Det gjelder også nyankomne barn. Er det sannsynlig at barnet skal oppholde seg i landet i mer enn tre måneder vil plikten til grunnskoleopplæring inntre, barnet har i så fall rett til å begynne på skolen i den kommunen de bor, så snart de kommer til landet. (Dette også om barnet har ulovlig opphold i landet).

Opplæringsloven § 2-1

Skolen skal sørge for samarbeid med heimen. Skolen oppretter kontakt så raskt som mulig, helst før eleven starter i skolen. Bruk av tolketjenester må vurderes. Foreldre med annen kulturbakgrunn kan ha behov for tettere samarbeid med skolen enn andre foreldre. Det er skolen som skal være den aktive part for å initiere og vedlikeholde samarbeidet.

Opplæringsloven § 1-1 (Formålsparagrafen), Forskrift til opplæringsloven § 20-1.

Alle elever skal inkluderes i fellesskapet, møtes med respekt og gis like muligheter slik at det fremmer lærelyst. Opplæringa skal gi forståelse for den nasjonale kulturarven, samtidig som den skal bidra til innsikt i det kulturelle mangfoldet vi er en del av.

Opplæringsloven § 1-1(Formålsparagrafen)

Opplæringsloven § 2-8

Opplæringsloven § 2-8 omhandler språkopplæring for språklige minoriteter:

Elevar i grunnskolen med anna morsmål enn norsk og samisk har rett til særskild norskopplæring til dei har tilstrekkeleg dugleik i norsk til å følgje den vanlege opplæringa i skolen. Om nødvendig har slike elevar også rett til morsmålsopplæring, tospråkleg fagopplæring eller begge delar.

Morsmålsopplæringa kan leggjast til annan skole enn den eleven til vanleg går ved.

Når morsmålsopplæring og tospråkleg fagopplæring ikkje kan givast av eigna undervisningspersonale, skal kommunen så langt mogleg leggje til rette for anna opplæring tilpassa føresetnadene til elevane.

Kommunen skal kartlegge kva dugleik elevane har i norsk før det blir gjort vedtak om særskild språkopplæring. Slik kartlegging skal også utførast undervegs i opplæringa for elevar som får særskild språkopplæring etter føresegna, som grunnlag for å vurdere om elevane har tilstrekkeleg dugleik i norsk til å følgje den vanlege opplæringa i skolen.

Kommunen kan organisere særskilt opplæringstilbod for nykomne elevar i eigne grupper, klassar eller skolar. Dersom heile eller delar av opplæringa skal skje i slik gruppe, klasse eller skole, må dette fastsetjast i vedtaket om særskild språkopplæring. Vedtak om slik opplæring i særskilt organisert tilbod kan berre gjerast dersom dette er rekna for å vere til beste for eleven. Opplæring i særskilt organisert tilbod kan vare inntil to år. Vedtak kan berre gjerast for eitt år om gongen. I vedtaket kan det for denne perioden gjerast avvik frå læreplanverket for den aktuelle eleven i den utstrekning dette er nødvendig for å vareta eleven sitt behov. Vedtak etter dette leddet krev samtykkje frå elev eller føresette.

Eleven kan ha behov for særskilt norskopplæring, det vil si forsterket opplæring i norsk. Agdenes kommune har hittil i liten grad hatt mulighet til å tilby morsmålsopplæring eller tospråklig fagopplæring i tillegg. Har eleven behov for særskilt norskopplæring skal det fattes et enkeltvedtak for ett år, hvor omfang og innhold beskrives. Etter avtale med eleven og hans foreldre kan eleven fritas for deler av læreplaner i fag. Det skal beskrives i enkeltvedtaket.

Nærskoleprinsippet står sterkt i Norge, men for nyankomne med behov for innføringstilbud gis det mulighet for å opprette egne grupper eller klasser ved andre skoler enn nærskolen. Skolen kan organisere egne grupper for elever som har behov særskilt norskopplæring. Eleven kan ha hele, eller deler av undervisningen i en annen organisering enn klassen han tilhører.

Det er frivillig å gå i et særskilt opplæringstilbud for nyankomne elever. Foreldre og elev må samtykke. Det kan også være til elevens beste å få tilpasset opplæring i sin ordinære klasse. Uavhengig av organisering vil eleven ha rett til særskilt norskopplæring, til han/hun har tilstrekkelig norskferdigheter til å nyttiggjøre seg ordinær undervisning. Opplæringsloven §§ 2-8, 3-12.

Kunnskapsløftet legger sammen med opplæringsloven føringer hva elevene skal lære. For minoritetsspråklige elever finnes en egen plan; «Læreplan i grunnleggende norsk for språklige minoriteter» (se lenke til plan på siste side). Denne fagplanen etterleves også i Agdenes.

Den første tiden i skolen

Når det er opprettet kontakt med foreldrene kalles de raskt inn til et velkomstmøte på skolen.

Med tolk om behov.

Følgende må kartlegges i det først møtet:

- Navn og fødselsdata
- Familiens/elevens morsmål og ferdigheter i morsmålet
- Elevens skolebakgrunn fra hjemlandet: hvilken skole, timetall og skolefag
- Hvilket språk eleven lærte å lese på
- Skoleprestasjoner
- Eventuelle avbrudd i skolegangen
- Hvilke interesser elevene har og hva liker barnet å gjøre i fritiden
- Kan eleven noen andre fremmedspråk, som f.eks. engelsk
- Foreldrenes syn på barnets styrker og eventuelle særlige behov
- Andre opplysninger om familien, som: familiens medlemmer, evt. andre barn som er i barnehage- eller skolealder, foreldrenes yrkesbakgrunn, osv.
- Eventuelt andre ting som foreldrene vil legge til

Utøvelse av skolefaglig skjønn til elevens beste

Lovverket pålegger kommunene å utøve skjønn, et skjønn som i de fleste tilfeller er delegert til skolen. Skjønnnet skal være **til elevens beste**. Fleksible løsninger må tilstrebes.

Kartlegginger og vurdering må gjøres når eleven begynner på skolen og underveis i opplæringen. Faktorer som avviker fra et ordinært opplæringstilbud, slik det beskrives i Kunnskapsløftet, skal tas med i enkeltvedtaket (jf. Saksbehandlingsreglene i forvaltningsloven).

Vurderinger til elevens beste

I det faglige skjønnet må vurderes om eleven har:	
Tilstrekkelige ferdigheter i norsk?	Vurderes når eleven kommer, underveis, enkeltvedtak fattes for ett år av gangen. Eleven kan få inntil to år med særskilt norskopplæring. Opplæringsloven § 2-1.
Behov for særskilt opplæring i norsk?	Kan organisert i ordinær klasse/egen gruppe for elever med særskilt norskopplæring/særskilt norskopplæring i en annen skole enn nærskolen. Opplæringsloven § 8-1.
Behov for grunnleggende skrive- og leseopplæring?	Opplæringsloven § 3-1.
Behov for tilpasset opplæring ut fra sine forutsetninger?	Opplæringsloven § 3-1
Behov for spesialundervisning?	Opplæringsloven § 5-1
Forsvarlig utbytte av opplæringen?	Vurderes kontinuerlig iht forskrift til opplæringsloven kapittel 3.
Behov for å gjøre avvik fra læreplanverket?	I løpet av et innføringstilbud er det gitt anledning til å avvike kravet om å følge ordinær fag- og timestfordeling. Opplæringsloven §§ 2-8, 3-12.
I tillegg for elever på ungdomstrinnet:	
Behov for fritak for karakter i sidemål?	Avvik fra læreplanverket: Opplæringsloven §§ 2-8, 3-12. Fritak for karakter: Forskrift til opplæringsloven § 3-22
Behov for å fritas for vurdering med karakter?	Elever kan fritas det førstehålvåret etter at de er kommet til Norge, dersom det er det siste halvdel av et opplæringsår, - <u>kun</u> om foreldrene ber om det. Skolen skal informere foreldrene om muligheten og konsekvensene av et slikt valg. Eleven skal uansett ha underveis, - og halvårsvurdering uten karakter. Forskrift til opplæringsloven § 3-21.
Behov for ekstra år i grunnskolen?	Kommunen kan innvilge etter samtykke med eleven og foreldrene, ett år ekstra i grunnskolen, om eleven er sent ankommet og har liten skolebakgrunn fra før. Opplæringsloven § 2-1.

Hva enkeltvedtaket må inneholde?

På bakgrunn av kartleggingen fattes et enkeltvedtak etter opplæringsloven § 2-8 eller § 3-12.

Enkeltvedtaket er individuelt og skal inneholde:

- elevens navn
- hva det fattes vedtak om, herunder:
 - om retten er oppfylt eller ikke
 - hjemmelen
 - hva som tilbys
 - hvor det tilbys
 - hvor mange timer tilbys
 - eventuelle avvik fra fag- og timefordelingen
- hvorfor
 - vise til kartleggingen og si hva den viste
 - hvis innføringstilbud tilbys, må det fremgå at dette er vurdert å være til elevens beste
- vedtakets varighet (maksimalt ett år)
- klageadgang
 - frist
 - klageinstans
 - innsynsmuligheter

Vedlegg 1: Innkalling til foreldresamtale

Til foreldre/foresatte: _____

Velkommen til foreldresamtale ved _____

Dato: _____ Tid: _____ Med: _____

**Dette er en samtale om ditt barn, og det er viktig at dere møter.
Vi ønsker at dere forbereder dere til samtalen ved å tenke igjennom og notere til punktene nedenfor.**

Vi opplyser om at personalet i skolen har taushetsplikt.

Basisopplysninger om barnet

Etternavn: Fødselsdato:

Fornavn: Fødeland:

Morsmål:

Adresse: Statsborgerskap:

Postnr. Poststed:

Familie

Mor: Morsmål:

Skolegang/yrke fra hjemlandet:

Skole-/arbeidssted i Norge:

Telefon:

Far: Morsmål:

Skolegang/yrke fra hjemlandet:

Skole-/arbeidssted i Norge:

Telefon:

Søsken:

.....født:.....

.....født:.....

.....født:.....

.....født:.....

Språk

(foreldrenes vurdering av barnets språk)

1.språk (morsmål).....

FLYTENDE	GODT	LITT	INGENTING
Kommentar:			

2. språk.....

FLYTENDE	GODT	LITT	INGENTING
Kommentar:			

Hvilket (hvilke) språk kommuniserer familien på hjemme?

.....

Har barnet gått i barnehage/skole tidligere? Eventuelt hvor og hvor lenge.

.....

.....
Underskrift foresatte:

.....
Underskrift skolen:

Huskeliste til foreldresamtale

Alle nødvendige dokument må være klargjort til foreldresamtalen

- Informasjonsskjema om barnet (vedlegg 2).
- Aktuelle planer fra skolen/klassen
- Evt. info-brosjyre
- Info om barnets klasse/grupper
- Klær og utstyr
- Praktisk info om skolen/SFO

Metodetips/aktiviteter som vi bruker i arbeidet med å styrke barnas språkforståelse

TEMA:

- Meg selv
- Familien
- Mat
- Barnehagen/skolen
- Venner
- Høytider/feiringer
- Dyr
- Skolen
- Årstider
- Helse

Vedlegg 2: Informasjonsskjema om barnet
(fylles ut under samtalen)

Barnets navn: _____

Født: _____

Husk å informer om vår taushetsplikt

Har barnet nær slekt i hjemlandet:.....

Når kom familien til Norge:.....

Boforhold i hjemlandet:.....

Kultur/religion

Er det noe i familiens kultur/religion som dere vil at skolen skal vite om?
(mat, klær, høytider etc.)

.....
.....
.....

Har dere spesielle ønsker for hva skolen bør trekke fram fra barnets kultur?

.....
.....

Helse

Har barnet noen helseproblemer som skolen bør vite om? (syn, hørsel, allergier etc.).

.....
.....

Er det andre opplysninger skolen bør kjenne til?
(i forhold til talevansker, migrasjonshistorie/flykningbakgrunn eller annet).

.....
.....

Interesser

Hva liker barnet og holde på med:.....

.....

Er det noe spesielt barnet ikke liker eller er redd for?.....

.....

Kjenner familien andre her i området:.....

.....

Til stede på samtalen:.....

.....

Dato/Sted

.....

Underskrift (kontaktlærer)

Vedlegg 3: Bruk av telefontolk

Bestill tolk ved å ringe tolketjenesten

- **NORICOM**
- TELEFON: 81535500/73573941
- Eller via nettsiden: Noricom.no

- Avtal språk, dato og tidspunkt for samtalen (får bekreftelse pr. tlf. eller e-post)

Informér foresatte om at dere skal ha samtale med tolk når du sender ut innkalling til samtale.

Forbered deg godt. Tenk gjennom hva som er viktigst.

Sett av god tid. Ofte tar en tolkesamtale 1/3 lengre tid.

Gjennomføring av samtalen:

- Ring tolken, fortell hvem du er og bekreft tolking
- Gi beskjed til tolken når du setter på høyttaleren
- Fortell tolken hvem dere er, og be tolken om å presentere seg

Start samtalen:

- Fortell at både skolen og tolken har taushetsplikt
- Husk å veksle ofte. Ikke snakk for lenge om gangen
- Snakk så naturlig som mulig
- Ha øyekontakt med foreldrene når du snakker. Ikke se på telefonen
- Bruk *du* som tiltaleform. Rett spørsmålet til den du vil ha svar fra
- Omtal tolken som "tolken"
- Snakk klart og tydelig. Prøv å unngå faguttrykk.
- Spør foreldrene om de har spørsmål
- Minn foreldrene på at de kan be om samtale når de ønsker det, også utenom vanlige samtaler

- Avslutt
- Takk for tolking

Vedlegg 4: Nyttige lenker/Kartleggingsverktøy

Veileder fra Udir: «Innføringstilbud til nyankomne minoritetsspråklige elever»
<http://www.udir.no/Regelverk/Finn-regelverk-for-opplaring/Finn-regelverk-etter-tema/Minoritetsspraklige/Veileder-Innforingstilbud-til-nyankomne-minoritetsspraklige-elever/>

Læreplanen Kunnskapsløftet: «Læreplan i grunnleggende norsk for språklige minoriteter»
<http://www.udir.no/kl06/NOR7-01/>

Kartlegging- og vurderingsverktøy:

Utdanningsdirektoratet «Språkkompetanse i grunnleggende norsk»:
www.udir.no/Upload/Brosjyrer/5/Veiledning_grunnleggende_norsk

Utdanningsdirektoratet: Kartlegging av leseferdighet. Albansk, arabisk, kurdisk, persisk, somali, spansk, tamil, tyrkisk, urdu og vietnamesisk versjon, 2. og 3. trinn. Eleverhefter og lærerveiledning. <http://bestilling.utdanningsdirektoratet.no/>

Utdanningsdirektoratet: Kartlegging av leseferdighet. Albansk, somali, tyrkisk versjon, 4.-5. trinn. Eleverhefter og lærerveiledning. <http://bestilling.utdanningsdirektoratet.no/>

Utdanningsdirektoratet: Kartlegging av skolefaglige ferdigheter hos nyankomne minoritetsspråklige ungdommer. <http://www.hio.no/Enheter/NAFO/Kartleggingsmaterieell/Kartleggingsmaterieell-nyankomneminoritetsspraaklige-ungdommer>

Eksamenssekretariatet: Mappevurdering i norsk som andrespråk ved Johannes voksenopplæringscenter 1998-99 – erfaringer og opplevelser fra et forsøk. Grunnskoleopplæring for voksne.

Vedtatt i hovedutvalg oppvekst og levekår den 22.04.2014. - sak 7/14.
Vedtatt i hovedutvalg oppvekst og levekår den 01.03.2016. - sak 3/16.